

دانشجو معلم

سمانه آزاد

موضوع تربیت معلم در ایران فراز و نشیب‌های زیادی را پشت سر گذاشته است. این مهم، از سال ۱۲۹۸ خورشیدی با تأسیس نخستین دارالمعلمین مرکزی به ریاست ابوالحسن فروغی به طور رسمی آغاز شد. پس از آن مراکز تربیت معلم تا چندی پیش این وظیفه را برعهده داشتند. امروز هم با تأسیس دانشگاه فرهنگیان از سال ۱۳۹۱ شاهد پرورش معلمان در این دانشگاه هستیم. در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ نخستین ورودی‌های دانشگاه فرهنگیان به عنوان معلم کار رسمی خود را آغاز کردند. پردیس نسبیبه یکی از مراکزی است که دانشجو معلمان در آن به تحصیل مشغولند. در بازدیدمان از این مرکز با چند تن از دانشجویهای رشته علوم تربیتی این مرکز گفت‌وگو کردیم. گفت‌وگویی درباره اینکه ارزیابی‌شان از وضعیت علمی و آموزشی دانشگاه چیست و دانشگاه تا چه حد توانسته آن‌ها را برای ورود به مدرسه و کلاس آماده کند؟

کرده باشیم ولی وقتی با موقعیت‌های موردنظر مواجه شویم تازه احساس می‌کنیم آن اطلاعات را لازم داشتیم. کارورزی باعث می‌شود این اطلاعات را مرور کنیم.

فاطمه آقاجانی: حدود ۴۰ درصد. گرچه در دانشگاه به‌طور کامل به آمادگی نمی‌رسیم اما در کلاس هم همین‌طور است. ما باید با علم روز پیش برویم تا رکود نکنیم. شاید با این آمادگی بتوانیم با بچه‌ها ارتباط برقرار کنیم اما درباره کیفیت تدریس و تأثیرگذاری خیلی مطمئن نیستیم.

سمیرا محرابی: شاید ۴۰ تا ۴۵

باید تجربه کار در کلاس را داشته باشیم. ما با روش‌های تدریس آشنا می‌شویم و در کلاس اجرا می‌کنیم اما در کلاس درس دانش‌آموزان ویژگی‌هایی دارند و سؤالاتی می‌پرسند که ما آشنایی نداریم. **مهسا مصطفوی:** فکر می‌کنم حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد. ما فقط دو درس از درس‌هایی را که باید آموزش دهیم در دانشگاه گذرانده‌ایم که علوم و قرآن هستند. شاید این دو درس راحت‌تر از بقیه باشند. مثلاً درس ریاضی از همین الان برای همه معلمان یک معضل است. ما یک سلسله درس‌های روان‌شناسی کودک خوانده‌ایم که شاید فراموششان

با توجه به اینکه دو سال از تحصیل شما می‌گذرد فکر می‌کنید تا چه میزان برای معلمی آماده شده‌اید؟

افسانه نجفی: شاید ۳۰ درصد. مثلاً در روان‌شناسی رشد با روش‌های تشویق و تنبیه آشنا شده‌ایم اما هنوز آن‌ها را اجرا نکرده‌ایم. شاید با همین میزان آمادگی بتوان در کلاس حاضر شد اما نمی‌توانم قول دهم بی‌نقص باشم.

آزاده غلامیان: شاید ۵۰ درصد. با این میزان شاید بتوانم به کلاس درس بروم و روش‌های تدریس که آموختم را ارائه کنم. اما به نظر در دانشگاه نمی‌توانیم به آمادگی صددرصد برسیم و

درصد آمادگی داشته باشم. آن هم به خاطر حضورم در کلاس در مدرسه بود که تجربه متفاوتی بود. چرا که فهمیدم هنر معلمی و تدریس چقدر مهم است. من با دید و نگرش منفی وارد مدرسه شدم چون به نظرم دانش‌آموزان غیرقابل کنترل بودند اما این‌گونه نبود. مدارس امروز ما مثل مدارس ۲۰ سال پیش هستند اما بچه‌های امروز تغییر کرده‌اند. من نیاز دارم با بچه‌ها در ارتباط باشم. ما ترم گذشته درس مشاوره داشتیم اما مطالبی تدریس شد که گویی ما می‌خواهیم مشاور باشیم در حالی که ما به مهارت‌هایی نیاز داریم که در کلاس به کار ما بیاید. مثلاً اگر دانش‌آموزی یکی از والدینش را از دست داد باید چگونه با او برخورد کنیم؟

محدثه لشیننی: ۳۰ تا ۴۰ درصد آماده معلمی هستیم. از ابتدا که وارد دانشگاه شدم تا به حال خیلی تغییر کرده‌ام و علاقه‌ام بیشتر شده است. حتی موضوعاتی که در دانشگاه آموخته‌ام باعث شده مسئولیت‌پذیری بیشتری داشته باشم. شاید به این دلیل که می‌دانم در آینده مسئولیت تعدادی از دانش‌آموزان به عهده من است.

مهدیه مقدم: احساس می‌کنم شاید ۱۰ درصد آمادگی داشته باشم. اما به نظرم الان اهمیت معلم و آموزش آن‌ها بیشتر و تخصصی‌تر شده است. همین که دو سال تربیت معلم به چهار سال تبدیل شده و در زیر شاخه وزارت علوم قرار گرفته است نشانه مهم شدن یک مسئله است. من دو سال است دانشجو هستم و گمان می‌کنم چیزی یاد نگرفته‌ام.

❖ **از لحاظ علمی و آموزشی دانشگاه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

مهدیه مقدم: به نظرم رویکرد رفتارگرایی که در دانشگاه می‌آموزیم رویکرد مناسبی برای کار در مدرسه و اهدافی که من برای معلم شدن دارم نیست. فکر می‌کنم رویکردهای شناختی خیلی بهتر هستند. البته برخی از اساتید

سعی می‌کنند ما را با رویکردهای دیگر آشنا کنند و روش‌هایی را آموزش دهند که برای همه رویکردها پاسخگو باشد. اما چون اکثر مدارس براساس رویکرد رفتارگرایی هستند، باید آموزش‌های ما قوی‌تر و مستحکم‌تر باشد تا معلم بتواند ساختارشکنی کند. این‌گونه نیست که محیط آماده باشد و ما وارد یک مدرسه مونته‌سوری شویم و تدریس کنیم. ما باید آماده باشیم تا ساختارشکنی کنیم یا بپذیریم که با محیط کنار بیاییم.

سمیرا محرابی: ما فقط درس علوم را خوانده‌ایم. در ترم سوم یاد گرفتیم که کتاب را چگونه تدریس کنیم اما از لحاظ علمی نیاموختیم. مثلاً ماشین‌های ساده یا انواع سنگ را خودمان نشناختیم. وقتی من این‌ها را نیاموختم چگونه می‌توانم به دانش‌آموز آموزش دهم؟

❖ **چه ضعف دیگری در دانشگاه می‌بینید؟**

مهدیه مقدم: موضوعی که دانشگاه در آن ضعف دارد، عدم در نظر گرفتن تکنولوژی است که نسل جوان با آن سر و کار دارد. در درس رسانه‌های آموزشی کار با پاورپوینت را به ما یاد دادند که موضوع خیلی سطح پایین و ساده‌ای بود. در حالی که ممکن است ما وارد مدرسه‌ای شویم که دانش‌آموزان می‌توانند انیمیشن و صفحات وب بسازند. معلمی که با این تکنولوژی‌ها آشنایی ندارد چطور می‌تواند با دانش‌آموزانی که حتی قبل از دبستان با تکنولوژی آشنا شده‌اند کنار بیاید؟ ما سه درس در حوزه تکنولوژی داریم اما این مسائل را برای دانشجو معلم مطرح نمی‌کند. چون علاوه بر اینکه باید کنترل کلاس را یاد بگیریم با معضل بزرگی روبه‌رو هستیم. آن هم این است که تکنولوژی بچه‌ها را در برگرفته است. معضل است چون ضررهایش بیشتر از مزیت‌هاست. اما چون تولیدکننده تکنولوژی نیستیم باعث می‌شود بچه‌ها از لحاظ فرهنگی در خطر باشند.

محدثه لشیننی: دانشگاهی که معلم تربیت می‌کند باید همایش‌های زیادی مثل آموزش فن بیان برگزار کند که برای معلم لازم است. اما دانشگاه در این زمینه چیز زیادی به ما یاد نداده و ما خودمان دنبال این موضوعات بودیم. گاهی هم که دانشجویان اقدام به کاری می‌کنند دانشگاه جلوی برنامه را می‌گیرد.

فاطمه آقاجانی: ما الان بیشتر به روابط بین معلمان و دانش‌آموزان می‌پردازیم در حالی که چیزی که خیلی مهم است رابطه معلم و والدین است. من در واحدهای درسی چیزی ندیدم که در این رابطه باشد.

❖ **ارزیابی‌تان از مدرسه دانشگاه چگونه است؟**

محدثه لشیننی: هم استادان خوب و هم استادان ضعیف داشته‌ایم. استادی داشتیم که آنقدر خوب تدریس می‌کرد که برای امتحان پایان ترم آمادگی کامل داشتیم. استادی هم داشتیم که مطالبی که در کلاس می‌گفت مرتبط با محتوای کتاب نبود یا اگر در طول ترم هم آن درس را می‌خواندیم باز با نمره کم قبول می‌شدیم. یکی از اساتید هم در کلاس کار زیادی از ما می‌خواستند که بعدها متوجه شدیم این کارها چه فایده‌ای داشته است. در کل تعداد استادانی که ضعیف هستند خیلی بیشتر است.

مهدیه مقدم: درس‌هایی مثل برنامه‌ریزی یا روش‌های تدریس درس‌هایی هستند که به استادان ماهر نیاز دارند. روش تدریس را چند استاد در دانشگاه ارائه دادند. برای برخی از دانشجویان این درس خیلی مفید بود ولی برخی چیز خاصی یاد نگرفتند.

سمیرا محرابی: تعداد استادان ضعیف بیشتر است. مثلاً استادی داریم که از لحاظ اخلاقی خیلی خوب است اما از لحاظ علمی نه و برعکس. در درس برنامه‌ریزی یکی از اساتید چهار فصل را تدریس نکرد ولی نهایتاً به دلیل امتحان

مقدم: معلمی که با این تکنولوژی‌ها آشنایی ندارد چگونه می‌تواند با دانش‌آموزی که قبل از دبستان با تکنولوژی آشنا شده کنار بیاید؟

لشینی
موضوعاتی که
در دانشگاه
فرهنگیان
آموخته‌ام،
باعث شده
مسئولیت
پذیری
بیشتری
داشته باشم

هماهنگ طی دو سه هفته این چهار فصل را تدریس کرد و ما چیزی از آن یاد نگرفتیم.

افسانه نجفی: برخی از اساتید هدف درسی را که می‌خوانیم خوب متوجه نشده‌اند که بتوانند آن را به دانشجویان منتقل کنند. مثلاً در درس برنامه‌ریزی ما روش تدریس را یاد می‌گرفتیم اما در درس روش تدریس موضوعات دیگری تدریس می‌شد! برخی از اساتید هنوز نتوانسته‌اند منبع خوبی از آن درس را به ما معرفی کنند.

مهسا مصطفوی: در روان‌شناسی رشد، استاد فرصت کرد از لقاح تا ۶ سالگی را تدریس کند. در حالی که ما قرار است معلم ابتدایی بشویم و مهم آن است که از ۶ تا ۱۲ سالگی آشنا باشیم. فکر می‌کنم برخی از اساتید هدف‌های دروس را نمی‌دانند.

فاطمه آقاجانی: برخی از اساتید مثلاً اگر روان‌شناسی رشد را در دانشکده روان‌شناسی تدریس کنند خیلی موفق‌ترند. در واقع دغدغه‌هایی که ما داریم آن‌ها ندارند. از سوی دیگر من با روش ارزشیابی دانشگاه

مشکل دارم. ما قرار است آزمون جامع را امتحان دهیم که ۲۵ درصد آن مربوط به معلمان ماست. ما استادان مختلف با تیپ سؤالات امتحانی مختلف داریم بنابراین عادلانه نیست که ۲۵ درصد این‌گونه تقسیم شود. باید ارزشیابی‌ها در دانشگاه یکسان باشد یا اساتید یکسان باشند.

افسانه نجفی: واقعاً آزمون جامع برای شناخت معلم خوب کافی است؟ به نظر من کافی نیست. اینکه فردی بتواند چند واحد روان‌شناسی را بگذراند معلم خوبی می‌شود؟ باید بتواند از آموخته‌هایش استفاده کند.

فاطمه آقاجانی: ورودی‌های سال‌های ۹۱ و ۹۲ آزمون جامع ندارند. ما در این چهار سال فقط درس می‌خوانیم و دغدغه دیگری نداریم. بنابراین احتمالاً ۹۰ درصد ما در این آزمون قبول می‌شویم ولی وقتی وارد مدرسه شدیم باید هر چند سال یک بار آزمونی از ما گرفته شود که صلاحیت و پیشرفت ما را تعیین کند. این اشتباه است که بعد از اتمام تحصیل از ما آزمون می‌گیرند و در عوض ما را تا بازنشستگی رها می‌کنند. بهتر است ارزشیابی شکل دیگری داشته باشد. مثلاً به جای امتحان دادن در تابستان چند دانش‌آموز در اختیارمان بگذارند و ارزیابی کنند که ما چگونه می‌توانیم با آن‌ها ارتباط برقرار کنیم و آنچه آموخته‌ایم انتقال دهیم. این آزمون تعیین نمی‌کند که معلم خوبی هستیم یا نه. به نظرم معیارهای آزمون معیارهای خوبی نیستند.

مهسا مصطفوی: اگر قرار است ۲۵ درصد نمره

آزمون جامع بر اساس معدل ما باشد باید آزمون‌های دانشگاه را استاندارد کنند. مثلاً روش تدریس که یک مهارت محسوب می‌شود را برخی استادان تئوری و برخی عملی تدریس می‌کنند. ولی دانشجویی که این درس را به طور عملی گذرانده آن را یاد می‌گیرد.

❖ شما قرار است وارد مدرسه شوید و احیاناً با معلمان با سابقه اما بی‌انگیزه همکار شوید. برای حفظ انگیزه خود چه راهکاری دارید؟

محدثه لشینی: همین که نتیجه کارمان را ببینیم فکر می‌کنم کافی باشد. وقتی سطح دانش‌آموزانمان بالا باشد خودش انگیزه‌بخش است. وقتی کسی با انتخاب و انگیزه وارد شغل معلمی شود با انگیزه باقی می‌ماند.

افسانه نجفی: برخی از دانشجویان دغدغه مالی دارند و چون تأمین نمی‌شود بی‌انگیزه می‌شوند.

مهسا مصطفوی: وقتی ترم یک بودیم با دانشجویان ترم‌های بالاتر روبه‌رو می‌شدیم که پیشنهاد می‌دادند انصراف دهیم. آن‌ها از بی‌ثباتی‌ها ناراضی بودند. از اینکه مثلاً تصمیم گرفته شده آزمون جامع برگزار شود. یا دانشجویان مشاوره که اعلام شده بود قرار است معاون پرورشی باشند.

مهدیه مقدم: ما چیزهایی را در دانشگاه می‌خوانیم و وقتی به کارورزی می‌رویم با دنیای دیگری روبه‌رو می‌شویم. در دانشگاه روشی را که فکر می‌کنیم درست‌تر است اجرا می‌کنیم ولی در مدرسه

با موانع زیادی روبه‌رو هستیم که با پایین‌ترین

غلامیان:
در دانشگاه
نمی‌توانیم
به آمادگی
صدرصد
برسیم و باید
تجربه کار در
کلاس را داشته
باشیم

به ویژه در دوره ابتدایی سرنوشت‌ساز هستند. ممکن است فردی موقعیت اجتماعی و خانوادگی خوبی نداشته باشد اما معلم مسیری را به او نشان می‌دهد که او را به موفقیت می‌رساند. **افسانه نجفی:** همه آنچه دوستان گفتند درست است. به علاوه اینکه معلمی به ویژه در دوره ابتدایی شغل هیجان‌انگیزی است. چون هر روز هم چیز جدیدی یاد می‌دهی و هم یاد می‌گیری.

این‌طور فکر می‌کنند اما چه کسی باعث این طرز تفکر شده است؟ خود معلمان دید خوبی به جامعه نداده‌اند و خوب معرفی نکرده‌اند. اگر سختی‌های کار را نشان دهیم و شغل‌مان را سطح بالا معرفی می‌کردیم، دیگر به خود اجازه نمی‌دادند این‌طور راجع به معلمی قضاوت کنند. دید من به معلمی این‌گونه است: وزیر و وکیل و افراد بلندپایه از زیردست معلم بیرون می‌آیند. معلم آنقدر مهم است که چنین افرادی را تربیت می‌کند. زمانی که انتخاب رشته می‌کردم برخی من را به خاطر رتبه‌ام تشویق کردند که مهندسی بخوانم چون پرستیژ بالاتری دارد ولی من از انتخابم راضی هستم و رضایت قلبی دارم.

مهدیه مقدم: من فکر می‌کنم معلمان تعیین‌کننده سرنوشت کشور هستند. من نه یکی از مهم‌ترین بلکه مهم‌ترین شغل را دارم و قدرتمندترین فرد در جامعه خواهم بود. شاید قدرت معلمی با پول نباشد اما وقتی چند سال بعد به جامعه نگاه کنیم می‌بینیم یک حرکت و انقلاب از حرف معلم سرچشمه می‌گیرد.

سمیرا محرابی: من همیشه با افتخار می‌گویم دانشجو معلمم که بسیاری با این رشته آشنایی ندارند اما من از انتخابم خوشحالم. **محدثه لشینی:** به نظر من معلمان

حد ایده‌آل هم نمی‌توانیم پیاده کنیم. وقتی نتوانیم کاری را که برایش برنامه‌ریزی کرده‌ایم انجام دهیم بی‌انگیزه می‌شویم.

افسانه نجفی: مسئولان ما را جدی نمی‌گیرند. وقتی با آن‌ها صحبت می‌کنیم انگار ما را نمی‌بینند. این رفتارها باعث می‌شود انگیزه‌ها کم شود.

◀ **با توجه به فضایی که در جامعه نسبت به معلمی هست، شغل‌تان را چگونه معرفی می‌کنید؟**

افسانه نجفی: شغل مهمی که آن‌طور که باید دیده نشده است.

آزاده غلامیان: من معلم دوره ابتدایی هستم و از شغلم راضی هستم. محیط مدرسه به خصوص در دوره ابتدایی را دوست دارم و احساس می‌کنم بچه‌های دوره ابتدایی را درک می‌کنم. فکر نمی‌کنم از شغلم پشیمان شوم.

مهسا مصطفوی: وقتی به دیگران می‌گویم قرار است معلم شوم همه به سه ماه تعطیلی تابستان اشاره می‌کنند. فکر می‌کنم باید به همه نشان دهیم که معلمی خیلی هم آسان نیست و مسئولیت بزرگی است به طوری که معلم باید برای هر روز خود مطالعه و برنامه داشته باشد.

فاطمه آقاجانی: درست است که در جامعه خیلی‌ها راجع به معلمی

دانشجو معلمان کارگردان

وی ادامه داد: «از مجموع ۱۳۰ اثر ارسالی به جشنواره، ۱۲ اثر دانشجو معلمان برگزیده شد.»

معاون دانشجویی دانشگاه فرهنگیان افزود: «دانشگاه برای آماده‌سازی دانشجو معلمان سرمایه‌گذاری کرد و از میان دانشجویان دختر و پسر، علاقه‌مندان برای شرکت در دوره‌های آموزشی فیلم‌سازی حضور پیدا کردند.»

وی با بیان اینکه اساتید خبره و آگاه در عرصه تعلیم و تربیت در این دوره‌های آموزشی حضور داشتند، اظهار داشت: «دانشجو معلمان علاوه بر نگاهی تربیتی، تکنیک‌های فیلم‌سازی را نیز آموختند و به این ترتیب توانستند آثاری قابل قبول در جشنواره ارائه کنند.»

قنبری خاطرنشان ساخت: «دانشجو معلمان در سوژه‌های انتخابی فیلم‌ها، عملکرد خوبی داشتند و این امر از این جهت که آن‌ها به‌زودی در عرصه معلمی فعالیت می‌کنند، بسیار ارزشمند تلقی می‌شود.»

معاون دانشجویی دانشگاه فرهنگیان با اشاره به اینکه دانشجو معلمان برگزیده جشنواره فیلم رشد از پردیس‌های مختلف دانشگاه بودند، گفت: «این مسئله نشان می‌دهد منطقه جغرافیایی در فعالیت دانشجو معلمان اثر ندارد.»

وی عنوان کرد: «دانشجو معلمان به‌عنوان رابطی میان جامعه و مدرسه می‌توانند آسیب‌های اجتماعی و تعلیم و تربیت را از دریچه هنر شناسایی کنند.»

قنبری با اشاره به اینکه معلم به‌عنوان طبیب اجتماعی و فردی هوشیار در جامعه می‌تواند دغدغه‌های اجتماعی را رفع کند، یادآور شد: «دانش آموزان و دانشجویان از ارزش‌های جامعه به‌شمار می‌روند و هر هزینه‌ای برای آن‌ها، سرمایه‌ای برای بهبود وضعیت آیندگان است.»

معاون دانشجویی دانشگاه فرهنگیان در مراسم اختتامیه چهل و ششمین جشنواره فیلم رشد، در گفت‌وگو با روابط عمومی این دانشگاه، از حضور فعالانه دانشجو معلمان در جشنواره فیلم رشد خبر داد.

دکتر عباس قنبری معاون دانشجویی دانشگاه فرهنگیان با بیان اینکه دانشجو معلمان در چهل و ششمین دوره جشنواره فیلم رشد حضوری فعال داشتند، عنوان کرد: «در بخش پویانمایی، فیلم مستند، فیلم کوتاه و فیلم بلند شاهد ارائه آثار از سوی دانشجویان بودیم.»

مشاور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان:

ارتباط با قرآن زمینه ساز هویت دینی جوانان

دکتر علیرضا صادق زاده مشاور فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان، در مراسم اختتامیه سی و یکمین جشنواره ملی قرآن و عترت دانشجویان سراسر کشور که در مشهد مقدس برگزار شد، ضمن قدردانی از شرکت کنندگان و برگزار کنندگان جشنواره گفت: «تمامی کسانی که در این جشنواره شرکت کردند با حضور در رقابت معنوی و دینی به حظ وافر رسیده‌اند و برنده هستند.»

فعالیت‌های قرآنی نه تنها آنان را روزبه‌روز به حیات طیبه نزدیک‌تر می‌کند، بلکه برای دستگیری و اصلاح جامعه، خود و دیگران را براساس آموزه‌های قرآن و اهل بیت آماده خواهد کرد.

معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان با اشاره به برگزاری فعالیت‌های متنوع و گسترده در رشته‌های علمی، هنری و پژوهشی مرتبط با مباحث قرآنی در این دوره از رقابت‌ها، گفت: «ویژگی برجسته جشنواره امسال نسبت به دوره‌های گذشته آشنایی دانشجویان با قرآن پژوه بزرگ و ارزنده، علامه طباطبایی در بخش نهایی آن است.»

وی یادواره علامه طباطبایی را حرکت از ظاهر قرآن به سمت باطن و از مقام حفظ قرآن به حمل و عمل به آن برشمرد و اظهار داشت: «تدبر در قرآن و همچنین آشنایی با مفاهیم برجسته آن نیازمند ارتباط با بزرگانی مانند علامه طباطبایی است.»

وی با بیان اینکه فعالیت‌های قرآنی دانشجویی بادیگر کوشش‌های قرآنی سراسر کشور متفاوت است، تصریح کرد: «در این دوره از جشنواره، دانشجو مؤمن و جوانی شرکت می‌کند که با تلاوت قرآن به تعبیر امام صادق (ع)، قرآن با گوشه و خونس آمیخته و در هویت او تأثیر گذار است.»

دکتر صادق زاده با اشاره به بحران هویت در دنیای معاصر، ارتباط با قرآن و اهل بیت را زمینه‌ساز تکوین و تعالی هویت دینی جوان مسلمان دانست و تصریح کرد: «جوان دانشجو علاوه بر جوانی، اهل دانش و علم است و تأثیر گذاری وی در جامعه بیش از هر جوانی است.»

وی بایان اینکه جوانان دانشجو، مرجعیت علمی در عرصه‌های مختلف دارند و تغییر و تحول جامعه به دست آنان است خاطر نشان کرد: «حضور داوطلبانه و با عشق و ارادت به ساحت قرآن کریم و اهل بیت عصمت و طهارت جوانان دانشگاهی در

دکتر صادق زاده پخش پیام تصویری آیت‌الله جوادی آملی به مناسبت سالگرد ارتحال علامه طباطبایی، حضور شاگردان برجسته و صبیحه محترم علامه و پرداختن به بحث و تبادل نظر در زمینه آرا و اندیشه‌های تربیتی ایشان با حضور نخبگان قرآنی کشور را از برنامه‌های این یادواره عنوان کرد.

وی با اشاره به دانشگاه فرهنگیان به عنوان دانشگاهی که بیش از دیگر دانشگاه‌ها به امور دینی و تربیت دینی و اخلاقی توجه می‌کند، افزود: «استفاده از ظرفیت‌های دینی به منظور ارتقای توانمندی‌های قرآنی و ارتباط با اهل بیت (ع) برای دانشگاه فرهنگیان بسیار پراهمیت است.»

معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان حضور دانشجو معلمان در جشنواره را همچون سال‌های گذشته برجسته و مطلوب دانست و گفت: «به برکت اعتمادی که در میزبانی جشنواره به دانشگاه فرهنگیان شد دانشجو معلمان بسیار خوب ظاهر شدند، هر چند در مقام قضاوت از آنان بهتر و بیشتر انتظار می‌رود.»

وی در پایان ابراز امیدواری کرد: «جوانان در سراسر کشور وظیفه ارتباط و بیدار نمودن نسل آینده را با توجه به قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت برعهده گیرند و همگی در مسیر دیندار شدن و ارتقای دینی و اخلاقی نسل جوان بیش از گذشته حرکت کنیم»

سی و یکمین جشنواره ملی قرآن و عترت دانشجویان سراسر کشور، از ۲۰ تا ۲۳ آبان‌ماه سال ۹۵ در مشهد مقدس برگزار شد

دکتر نیره شاه‌محمدی
عضو هیئت علمی سازمان پژوهش
و برنامه‌ریزی آموزشی

دانش آموز با نیاز ویژه

یکی از تغییرات عمده مدارس در سال‌های اخیر، اجرای طرح فراگیر برای قرار گرفتن دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در کلاس‌های مدارس عادی نزدیک محل سکونت‌شان است.^۱ این طرح به این دانش‌آموزان کمک می‌کند محدوده گسترده‌تری از رفتارهای اجتماعی مناسب را کسب کنند، مهارت‌های زبانی آنان رشد یافته‌تر شود، در دستیابی به اهداف تحصیلی موفق‌تر شوند و از اعضای مهم و مؤثر جامعه و مدرسه به حساب آیند. حضور این کودکان در مدارس عادی کمک می‌کند تا الگوی مناسب رشدی برای ارتقای مهارت‌های آنان از طریق مقایسه عملکردشان با دانش‌آموزان عادی فراهم شود و بتوانند از توانایی بالقوه همسالان عادی خود برای آموزش استفاده کنند.

در جهت تحقق بهتر اهداف این طرح، شما به‌عنوان یک معلم نقش مهم و تسهیل‌کننده‌ای دارید. به‌خاطر داشته باشید شما دانش‌آموزان کلاس یا مدرسه خود را انتخاب نمی‌کنید، بلکه آن‌ها به شما اختصاص داده خواهند شد و شما مسئولیت تدریس به آن‌ها را به‌عهده دارید. دانش‌آموزان کلاس شما از توانایی و استعدادها متفاوتی برخوردارند و ممکن است به لحاظ تحصیلی مشکلات و نیازهای ویژه‌ای داشته باشند که نیازمند رسیدگی و مراقبت ویژه از سوی شما و ارائه امکانات و خدمات ویژه از سوی مدرسه باشد تا آن‌ها در جریان درست یادگیری قرار گیرند.

تشخیص به موقع نیاز

توصیه می‌شود شما در اولین قدم دانش‌آموزان دارای نیاز ویژه مانند ناشنوا، نیمه‌شنوا، نیمه‌بینا، معلول جسمی حرکتی، دیرآموزان، دارای مشکل اوتیسم و اختلال نقص توجه

عادی باشد، بنابراین درباره هر دانش‌آموز دارای مشکل با متخصص^۲ دانش‌آموزان استثنایی مشورت کنید. تمامی تغییرات در رفتار و یادگیری دانش‌آموزان با نیازهای ویژه را در پرونده آن‌ها درج کنید، آن‌ها را همان

را در کلاس خود بشناسید. تصور نکنید که همه دانش‌آموزان با نیازهای ویژه از نظر ذهنی^۳ عقب مانده‌اند. برای مثال یک دانش‌آموز دارای مشکل بصری ممکن است از نظر سایر توانایی‌ها همانند دانش‌آموزان

ابتدای سال تحصیلی شناسایی کنید و در مکان مناسب در کلاس بنشانید، و بالاخره از امکانات رفاهی و فناوری‌های مورد استفاده برای این دانش‌آموزان آگاه شوید.

افزایش آگاهی و دانش حرفه‌ای

در کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مرتبط با شناخت و آموزش این دسته دانش‌آموزان شرکت کنید تا بیاموزید چه تغییرات، کارها و اقداماتی برای پاسخ‌گویی به نیازهای آنان لازم است. از آخرین تغییرات تکنولوژی و امکانات محلی برای کمک به این دانش‌آموزان مطلع شوید. با مراکز و شرکت‌های ارایه‌دهنده خدمات برای کودکان با نیازهای ویژه ارتباط برقرار کنید و اطلاعات کافی در زمینه چگونگی خدمت به آن‌ها را به‌دست آورید. از معلمان دیگری که دارای چنین دانش‌آموزانی در کلاس خود می‌باشند مشاوره بگیرید. در فضاها و محیط‌های چت در زمینه مشکلات خود در این زمینه بحث و گفت‌وگو کنید.

برنامه‌ریزی برای اقدام و عمل

در هنگام طراحی برنامه‌ها، رویکردهای یاددهی یا یادگیری چندگانه مانند تدریس توسط همسالان، آموزش به روش همکاری، یادگیری مشارکتی، مطالعه گروهی، آموزش موازی و مانند آن را در نظر داشته باشید. با همکاری مدیر و سایر همکاران خود محدودیت‌های پیش‌روی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مانند موانع فیزیکی در کلاس درس و مدرسه را به حداقل برسانید. با استفاده از چک لیست و فرم‌های ارزشیابی به‌طور مرتب توانایی‌ها و پیشرفت تحصیلی این دانش‌آموزان را اندازه‌گیری کنید و در جلسات ماهانه‌ای که با خانواده‌ها دارید در زمینه شیوه‌های برخورد، آموزش و میزان پیشرفت فرزندانشان گفت‌وگو کنید.

اگر یکی از این دانش‌آموزان برای چند روز در مدرسه حاضر نشد طوری

معمولاً دانش‌آموز دارای مشکل بینایی نمی‌بیند. بنابراین باید از حرکات و اشاراتی چون زدن به شانه یا پشت دانش‌آموز و یا تشکر زبانی استفاده کرد.

دریافت کمک تخصصی

در صورت وجود دانش‌آموز با نیاز ویژه در کلاس خود، با نامه‌ای رسمی از سوی مدیریت مدرسه از منطقه آموزش و پرورش محل کار خود درخواست معلم مرجع یا رابط را بنمایید. این معلم فرد متخصصی است که در واحدهای آموزشی عادی با پاسخ‌گویی به نیازهای آموزشی و پرورشی کودکان با نیازهای ویژه از طریق پشتیبانی و همکاری مشترک با معلم کلاس، تسهیلات و خدمات آموزشی، پرورشی و توان بخشی ویژه نوآموزان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه را فراهم می‌آورد. با کمک معلم مرجع سعی کنید تا راهبردهای آموزشی جدید، برنامه‌ها و رویکردهای متفاوت برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه به کار برده شود. با او مرتباً جلسه داشته باشید تا یادگیری دانش‌آموزان را غیرقابل پیش‌بینی در این دانش‌آموزان باشید و میزان توانایی خود در برخورد با آن‌ها بسنجید. به رفتارهای نامطلوب، واکنش جدی نشان دهید، زیرا بی‌توجهی به این امر موجب ناکارآمد جلوه کردن شما در نظر آن‌ها می‌شود.

* پی‌نوشت

۱. آیین‌نامه آموزش و پرورش تلفیقی - فراگیر کودکان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، موضوع مصوبه هفتصد و سی و چهارمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۸۵/۴/۱۳

۲. کم‌توان

۳. کارشناس دانش‌آموزان استثنائی در منطقه

* منبع

Kandace, Martin (2005) one thousand best new teacher survival secrets, published by Sourcebooks, USA

برنامه‌ریزی کنید که عقب‌ماندگی آموزشی خود را جبران کند. اگر دانش‌آموزی در انجام برخی مهارت‌ها کند است به جای او کار انجام ندهید فقط او را راهنمایی کنید. لازم است تکالیف این دانش‌آموزان را به قسمت‌های کوچک‌تر تقسیم کنید. به آن‌ها گوش دهید. صبور باشید.

لازم است برخی از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در کلاس‌های آموزشی خاص با معلمان ویژه شرکت کنند؛ بنابراین این مسئولیت شماسست تا برنامه درسی کلاس خود را برای آنان سازگار کنید. برای مثال خواندن کتاب داستان‌هایی که جملات ساده‌تر و کمتر و با تصاویر واضح دارند به بهبود مهارت خواندن در آن‌ها کمک می‌کند. در یک زمان چند مفهوم تازه را آموزش ندهید.

وقتی از آن‌ها آزمون شفاهی می‌گیرید آزمون را به دو جلسه تقسیم کنید. سازماندهی تکالیف، وسایل و برنامه زمانی کارها را به آن‌ها یاد دهید. برای انجام تکالیف و آزمون‌ها وقت بیشتری به این دانش‌آموزان بدهید. از راهبردها و رویه‌هایی استفاده کنید که به این دانش‌آموزان در تجربه کردن و یادگیری بیشتر کمک کند.

فعالیت‌ها و تکالیف را در بخش‌های کوچک ارایه دهید تا دانش‌آموزان احساس ناتوانی و یا عجله در انجام آن‌ها نکنند اطلاعات را به‌صورت سمعی و بصری ارایه دهید. زمینه‌های تمرینات بیشتر را برای دانش‌آموزان فراهم کنید. با شناسایی سبک‌های یادگیری آن‌ها را گروه‌بندی کنید. این کمک می‌کند بدانید چگونه بهتر یاد می‌گیرند. به آن‌ها تکالیف متناسب بدهید. مطمئن شوید که همه دانش‌آموزان در آزمون‌های سنجش آمادگی بینایی، شنوایی و سلامتی شرکت کرده‌اند. در مورد تشویق و تنبیه، باید همان قوانین و مقررات انضباطی که برای تمام دانش‌آموزان کلاس اعمال می‌شود برای این کودکان نیز اجرا شود. لبخند رضایت و حالت‌های حمایت‌آمیز را